

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/100/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3112209111
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3112209111.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Aleny Záhumenskej a JUDr. Alice Beňovej v právnej veci navrhovateľa O., zastúpený zástupcom D., proti odporcovi Z., tohto času na neznámom mieste, v konaní zastúpený opatrovníčkou B., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu X., zastúpený A., o zaplatenie 5.245,04 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trenčín, č.k. 17C/115/2013-111 zo dňa 09. októbra 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd svojím rozsudkom návrh navrhovateľa zamietol. Rozhodol, že odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu sa náhrada trov konania nepriznáva. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa proti odporcovi (pôvodne proti odporcom v 1. a 2. rade) domáhal, aby súd rozhodol o splnení povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 5.245,04 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 4.606,35 Eur od 22.12.2010 do zaplatenia a úrokom vo výške 11,60 % ročne zo sumy 4.606,35 Eur od 22.10.2010 do zaplatenia. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 21.12.2010 a na základe oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 28.12.2012 je navrhovateľ právnym nástupcom obchodnej spoločnosti K. v zmluvnom záväzkovom vzťahu s odporcom. Právny predchodca navrhovateľa a odporca uzavreli dňa 16.03.2005 podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch zmluvu o úvere označenú ako Zmluva o splátkovom úvere, ďalej len „úverová zmluva“. Podľa tejto úverovej zmluvy boli odporcovi poskytnuté peňažné prostriedky v sume 100.000,- Sk, teda 3.319,39 Eur. Úverovú zmluvu súd posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú, pretože pri jej uzatváraní právny predchodca navrhovateľa konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti a odporca je fyzickou osobou a nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, čím bol daný priestor pre aplikáciu ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré predstavujú základný právny rámec ochrany spotrebiteľa, popri ostatných právnych predpisoch. Uviedol, že záväzkový vzťah medzi navrhovateľom a odporcom je obchodným záväzkovým vzťahom. V prípade zmluvy o úvere ide o absolútny obchod (§ 261 ods. 3, resp. ods. 6 s účinnosťou od 01.02.2013 Obchodného zákonníka), ktorý sa vždy riadi ustanoveniami Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov tohto záväzkového vzťahu. Medzi takéto záväzkové vzťahy patrí vzťah založený zmluvou o úvere. Nie je teda rozhodujúci subjekt, ale objekt tohto záväzkového vzťahu. Korigujúcim ustanovením v prípade spotrebiteľských zmlúv, resp. spotrebiteľského vzťahu, ktorým je aj prejednávaný prípad, je ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka s tým, že zákonodarca s účinnosťou od 01.04.2015 (zákonom č. 102/2014 Z. z.) precizoval dovtedy účinné ust.

§ 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka tak, že znie, že na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Nakoľko navrhovateľ neunesol v konaní bremeno tvrdenia a ani dôkazné bremeno ohľadne výšky dlhu odporcu, súd návrh navrhovateľa zamietol. Tvrdenie navrhovateľa o výške istiny (4.606,35 Eur) z vykonaného dokazovania nevyplýva. Istinou úveru je suma úveru, teda suma poskytnutých peňažných prostriedkov, v danom prípade suma 3.319,39 Eur. Istina je podľa Slovníka slovenského jazyka definovaná ako požičaná suma peňazí, z ktorej banka počíta výšku úrokov, a ktorá sa splácaním znižuje; suma tvoriaca základ pôžičky, resp. požičaná suma bez úrokov a ostatných poplatkov. Do istiny úveru (4.606,35 Eur) navrhovateľ zahrnul popri poplatkoch aj úroky v sume 2.578,69 Eur, ktoré podľa kogentných ustanovení § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka sú príslušenstvom pohľadávky, a nie samotnou pohľadávkou, teda istinou. Podľa názoru súdu navrhovateľ neodôvodnil ani časť „istiny“, pozostávajúcej z úrokov z omeškania vo výške 638,69 Eur, teda neuviedol, akým spôsobom dospel k uplatnenej výške úrokov z omeškania. Z návrhu je zrejmé, že ide o sankčný úrok z omeškania, avšak nie je absolútne žiadnym spôsobom zrejmé, ako navrhovateľ dospel k takejto výške sankčného úroku z omeškania (na to je nevyhnutné uviesť obdobie úročenia a sumu, ktorá sa úročí). Vyslovil, že bremeno tvrdenia rozhodných skutočností zaťažuje predovšetkým navrhovateľa, ktorý sa návrhom domáha svojho práva a v prípade, že ho neunesie, čo je aj prípad navrhovateľa v tomto konaní, nemôže byť v konaní úspešný. Rovnako navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno, pokiaľ ide o poplatky za upomienky a za mimoriadne hotovostné splátky, pretože právo na tieto poplatky v uvedenej výške navrhovateľ nepreukázal. Nepredložil a neoznačil žiadny listinný dôkaz preukazujúci právo na tieto poplatky v uvedenej výške, ba nepreukázal ani vznik práva na tieto poplatky. Súd zdôraznil, že požadovanie iných poplatkov ako poplatkov dohodnutých v zmluve o spotrebiteľskom úvere odporuje § 4 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia úverovej zmluvy. Poukázal na to, že sadzobník poplatkov, ktorý môže byť jednostranne zmenený zo strany veriteľa v neprospech spotrebiteľa, nemožno považovať za spotrebiteľskú zmluvu. K uplatneným úrokom vo výške 2.578,69 Eur uviedol, že podľa návrhu ide o úroky v dohodnutej sadzbe 11,60 % ročne za obdobie od marca 2005 do postúpenia pohľadávky, teda do 21.12.2010, ktoré tvrdenie je pre úspech v konaní nepostačujúce, pretože je nepreskúmateľné. Ak by malo byť toto tvrdenie v konaní aj dokázané, musí súd vedieť, čo má byť dokázané. Z tvrdení navrhovateľa je zrejmé, aká bola úroková sadzba a za aké obdobie sa uplatňovala, ale nie je zrejmé, z akej sumy. Uviedol, že navrhovateľom predložený listinný dôkaz, označený ako „Zostava prehľadu transakcií úveru nad archívom a transakcie na úvere“, nie je dôkazom preukazujúcim výšku pohľadávky navrhovateľa. Súd nemôže zisťovať tvrdenia navrhovateľa, resp. vyvodzovať ich z príloh k návrhu, z tabuľky, ktorá je obsahom písomného podania navrhovateľa zo dňa 06.08.2012. V prejednávanom prípade ide o tabuľku s veľkým počtom nezrozumiteľných položiek, skratiek a kódov s počtom strán 13 bez adekvátnych a logicky nadväzujúcich slovných spojení, pričom obsah tejto prílohy ako celku je súdu nezrozumiteľný a nejednoznačný. K listinnému dôkazu, predloženému navrhovateľom, že splatnosť celého úveru bola vyhlásená predčasne, a to ku dňu 17.02.2011 prostredníctvom výzvy na zaplatenie z toho istého dňa, čím podľa navrhovateľa malo dôjsť k zosplateniu predmetného úveru a v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka, resp. v zmysle § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka k prerušeniu premičacej doby pre celý dlh, uviedol, že výklad navrhovateľa nezodpovedá právnej teórii, ani súdnej praxi. V danom prípade k platnému „zosplateniu“ celého dlhu nedošlo. Z predloženého listinného dôkazu nielen, že nevyplýva, že malo dôjsť k takému úkonu, ale pokiaľ aj k nemu malo dôjsť, nebol preukázaný taký postup navrhovateľa, ktorý by zodpovedal ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, resp. § 53 ods. 8 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom ku dňu 17.02.2011. Navrhovateľ totiž nepreukázal, že spotrebiteľa, teda odporcu, upozornil v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Z uvedeného listinného dôkazu súd vyvodil, že veriteľ mal od úverovej zmluvy odstúpiť. Túto skutočnosť, teda odstúpenie od úverovej zmluvy, navrhovateľ v priebehu konania netvrdil, čo je samo osebe máťúce. Podľa súdu je tiež zarážajúce, ak navrhovateľ vyzýval odporcu na zaplatenie bližšie nešpecifikovanej sumy, ktorá navyše prevyšovala sumu, ktorú si uplatnil v tomto konaní. Akcentoval, že k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, resp. k odstúpeniu od zmluvy mal navrhovateľ pristúpiť ani nie mesiac pred konečnou splatnosťou úveru dňa 20.03.2011. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. S právnym názorom, prezentovaným prvostupňovým súdom v napadnutom rozsudku, sa nestotožnil. Mal za to, že súd v danej veci nedostatočne zistil skutkový stav, pričom z vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, v zmysle ktorých následne danú vec nesprávne právne posúdil. Zastával názor,

že záver súdu, na základe ktorého bol zamietnutý návrh navrhovateľa v celom rozsahu, nemá zákonnú oporu. Zdôraznil, že súdu boli predložené všetky potrebné dôkazy na to, aby súd mal dostatočne preukázaný skutkový stav veci, a pokiaľ súd považoval niektoré skutkové veci za nepreukázané, bolo jeho povinnosťou vyzvať navrhovateľa, aby potrebné dôkazy doložil. Navrhovateľ na výzvu súdu doložil žiadanú dohodu o ručení uzatvorenej zmluvy s pôvodnou odporkyňou v 2. rade, ako aj špecifikáciu jednotlivých položiek, teda predložil súdu všetky požadované dôkazy a vyjadrenie, ku ktorým bol vyzvaný. Pokiaľ súd v odôvodnení napadnutého rozsudku považoval za podstatné poukázať na skutočnosť, že navrhovateľ až 2,5 roka od začiatku konania doručil súdu podanie spolu s listinným dôkazom, na základe ktorých preukazoval nové tvrdenia, navrhovateľ v podanom odvolaní uviedol, že v zmysle § 120 ods. 4 O.s.p. je účastník konania oprávnený predkladať nové dôkazy a skutočnosti kedykoľvek počas dokazovania, a to až do vydania uznesenia o skončení dokazovania. Argumentáciu súdu preto považoval za irelevantnú. Navrhovateľ doručil súdu podanie zo dňa 01.10.2014, z ktorého vyplýva, že k zosplatneniu predmetného úveru došlo podaním splnomocnenej spoločnosti zo dňa 17.02.2011, ktorú navrhovateľ splnomocnil na mimosúdne vymáhanie pohľadávok, ako aj na vyhlasovanie predčasných splatností a na odstupovanie od zmlúv. Spolu s týmto podaním boli súdu doložené aj preukazujúce dôkazy, že splnomocnená spoločnosť bola oprávnená konať takéto úkony a tiež dôkaz o tom, že zosplatňujúca výzva bola odporcovi odoslaná. Súd predmetné podanie nevyhodnotil ako zosplatňujúcu výzvu, ale ako odstúpenie od zmluvy. Tento dôkaz ďalej neskúmal, neskúmal jeho dôsledky na výsledok konania, obmedzil sa len na konštatovanie, že predmetné podanie nie je zosplatňujúcou výzvou. V podanom odvolaní citoval ust. § 48 ods. 2, § 451 ods. 1, 2, § 457 a § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že prvostupňový súd podanie žalobcu zo dňa 17.02.2011 posúdil ako odstúpenie od zmluvy, je zrejmé, že premlčacia lehota na uplatnenie práva, vyplývajúceho z odstúpenia od zmluvy, neuplynula, nakoľko návrh na vydanie platobného rozkazu v danej veci bol uplatnený na súde dňa 10.04.2012. Uviedol, že vzhľadom na to, že navrhovateľ podal svoj návrh na súd pred uplatnením premlčacej lehoty, súd nesprávne posúdil danú vec, ak návrh navrhovateľa zamietol v celom rozsahu. Uplatnil náhradu trov celého konania.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny. Rozhodol bez pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní navrhovateľom vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvého stupňa. Odvolacie námietky navrhovateľa vo veci samej sú totožné s námietkami, ktoré uplatnil pred súdom prvého stupňa, súd prvého stupňa sa s týmito v odôvodnení svojho rozhodnutia dôsledne vypořiadal a tieto preto nemohli privodiť zmenu napadnutého rozsudku. Ani v odvolacom konaní totiž neboli tvrdené také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Nakoľko odvolací súd sa s odôvodnením napadnutého rozsudku stotožňuje, v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. na odôvodnenie napadnutého rozsudku odkazuje a v súvislosti s odvolacími námietkami navrhovateľa dopĺňa.

Rozsudok alebo uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno v zmysle ust. § 205 ods. 2 O.s.p. odôvodniť len skutočnosťami v tomto zákonom ustanovení vymedzenými. Navrhovateľ v podanom odvolaní uplatňuje odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p., nakoľko namieta, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhovateľ predovšetkým namieta záver súdu prvého stupňa, že v konaní neunesol bremeno tvrdenia a ani dôkazné bremeno ohľadne výšky dlhu odporcu. Zastáva názor, že prvostupňovému súdu boli predložené všetky potrebné dôkazy na to, aby mal dostatočne preukázaný skutkový stav veci, a pokiaľ súd považoval niektoré skutkové veci za nepreukázané, bolo jeho povinnosťou vyzvať navrhovateľa k doloženiu potrebných dôkazov na preukázanie tej ktorej nepreukázanej skutkovej okolnosti.

Vyvodzovanie skutkových zistení z vykonaných dôkazov je výsledkom hodnotenia dôkazov. Hodnotenie dôkazov je oprávnený robiť len súd, ktorý ich vykonal. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti, či nepravdivosti tvrdených skutočností, vzhľadom na

poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Z tejto zásady vyplýva, že na nesprávnosť hodnotenia dôkazov možno usudzovať len zo spôsobu, akým súd hodnotenie vykonal. Ak nemožno v tomto smere vyčítať súdu žiadne pochybenia, napríklad, že výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá pravidlám logického myslenia, alebo, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dokazovania nevyplynuli, alebo opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo, potom nie je ani možné polemizovať s jeho skutkovými závermi.

Odvolačný súd nesúhlasí s odvolaním navrhovateľa, že prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Hodnotenie dokazovania v posudzovanej veci nevykazuje podľa názoru odvolacieho súdu žiadne pochybenia. Prvostupňový súd sa jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vypořiadal so všetkými skutkovými zisteniami, ktoré boli pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné. Prvostupňový súd jasným a presvedčivým spôsobom zdôvodnil, že dospel k záveru, že navrhovateľ neunesol v konaní bremeno tvrdenia a ani dôkazné bremeno ohľadne požadovaného peňažného dlhu v žalovanej sume 5.245,04 Eur, ktorá mala pozostávať z istiny 4.606,35 Eur a z úrokov z omeškania v sume 638,69 Eur. Podrobne sa vypořiadal s tým, prečo nepovažoval za dôvodnú ani časť istiny úveru vo výške 4.606,35 Eur, pozostávajúcu z riadnych úrokov vo výške 2.578,69 Eur a poplatkov vo výške 172,91 Eur. Dôvodne dospel k záveru, že navrhovateľ nielen, že nepreukázal výšku žalobou uplatneného dlhu, ktorý od odporcu požaduje, ale nepreukázal ani, akú časť úveru odporca vrátil (navrhovateľ ani tieto skutočnosti netvrdil), a tak nebolo možné ustáliť rozsah nesplnenej povinnosti odporcu.

Súd prvého stupňa v posudzovanej veci dospel k právnomu záveru, že navrhovateľ v konaní neunesol bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno. V sporovom konaní platí prejednacía zásada, ktorá principiálne zodpovedá otázku, kto má zabezpečiť skutkové zistenia pre súd a kto nesie zodpovednosť za čo najúplnejšie zistenie skutkového stavu. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno (označenie dôkazov na preukázanie týchto tvrdení) je záležitosťou každej procesnej strany vo vzťahu k tým skutočnostiam, ktoré tvrdia, a z ktorých vyvodzujú pre seba priaznivé právne dôsledky v konaní (§ 101 ods. 1 O.s.p. a § 120 ods. 1 O.s.p.). Občiansky súdny poriadok zaťažuje bremenom tvrdenia a dôkazu predovšetkým navrhovateľa, ktorý je povinný uviesť skutočnosti dôležité pre rozhodnutie súdu a predložiť alebo označiť o nich súdu dôkazy (§ 79 O.s.p.). Následkom nesplnenia dôkaznej povinnosti je neunesenie dôkazného bremena v zmysle pravidla „idem est non esse aut non probari“ (čo nie je dokázané, neexistuje), a tým aj nepriaznivé rozhodnutie vo veci. Pokiaľ platí dispozičná a prejednacía zásada (konanie v posudzovanej veci), musí navrhovateľ už v podanom žalobnom návrhu uviesť rozhodné skutočnosti, z ktorých vyvodzuje uplatňované právo a musí k tomu uviesť potrebné dôkazy. Túto povinnosť tvrdenia i povinnosť dôkaznú má navrhovateľ i počas konania (§ 79 ods. 1, § 101 ods. 1 a § 120 ods. 1 O.s.p.). Nesplnenie tejto povinnosti postihuje účastníka nepriaznivým následkom v podobe neúspechu v spore.

Posúdenie, či navrhovateľovi ako veriteľovi (právo odvodené od zmluvy o postúpení pohľadávky) vzniklo proti odporcovi právo na plnenie zo záväzkovo právneho vzťahu, založeného úverovou zmluvou, je závislé od skutkovej podstaty hmotnoprávnej normy - v danom prípade ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka, podľa ktorého zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Pokiaľ sa teda navrhovateľ domáhal proti odporcovi zaplataenia žalovanej sumy 5.245,04 Eur s príslušenstvom, spočívalo na ňom bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno, že odporca má voči navrhovateľovi dlh v žalovanej sume s príslušenstvom. Pokiaľ navrhovateľ toto bremeno neunesie, tak ako tomu bolo v danom prípade, nezostáva iné, len žalobný návrh navrhovateľa zamietnuť. Bez ohľadu na to, v akom štádiu súdneho konania účastníci označia dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (§ 120 ods. 1 O.s.p.), musia však tak urobiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie, s výnimkou vo veciach, ktorým sa pojednávanie nenariaďuje (§ 120 ods. 4 O.s.p.). Nedôvodne preto navrhovateľ v podanom odvolaní namietal, že súdom nebol vyzvaný na doloženie potrebných listín. Súd prvého stupňa totiž výzvou zo dňa 11.11.2012 vyzval navrhovateľa, aby presne špecifikoval istinu po splatnosti vo výške 4.606,35 Eur a úroky z omeškania vo výške 638,69 Eur a predložil platobnú disciplínu odporcu, a pokiaľ aj tieto dôkazy navrhovateľ predložil a na výzvu súdu reagoval, neznamená to, že svoj nárok v konaní preukázal.

Pokiaľ ide o ďalšie námietky navrhovateľa, týkajúce sa zosplatenia, resp. odstúpenia od zmluvy o úvere, odvolací súd sa v danom prípade týmito námietkami už nezaoberal, nakoľko súd prvého stupňa tieto uviedol len na podporu svojho zamietajúceho rozhodnutia, nakoľko žalobný návrh bol zamietnutý z iných, vyššie uvedených, dôvodov. Rovnako sa odvolací súd nevyporiadal s námietkou navrhovateľa, že nárok v danej veci nie je premlčaný, nakoľko súd prvého stupňa svoje zamietajúce rozhodnutie nezamietol z dôvodu premlčania, nakoľko takáto námietka nielen, že nebola odporcom, ani vedľajším účastníkom na strane odporcu uplatnená, ale súd prvého stupňa sa námietkou premlčania vôbec nezaoberal.

Na základe uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne, preto bolo odvolacím súdom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdené.

V odvolacom konaní mal úspech odporca a vedľajší účastník na strane odporcu, ktorí náhradu trov konania neuplatnili, preto im táto nebola priznaná.

Rozhodnutie bolo senátom prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.